

Narcisa Lengel-Krizman i Mihael Sobolevski:

HAPŠENJE 165 ŽIDOVSKIH OMLADINACA U ZAGREBU U SVIBNJU 1941. GODINE

Teško je ustanoviti kojim su se redom represivne mjere u svim dijelovima Nezavisne Države Hrvatske počele provoditi. Prve su na udaru bile osobe koje su potpadale pod udar rasnih zakona (od 30. travnja 1941), zatim jugoslavenski orijentirani pojedinci, poznatiji "ljevičari", istaknuti sindikalni funkcionari i neki komunisti, jer opća hajka na komuniste započinje tek nakon njemačkog napada na Sovjetski Savez (22. lipnja 1941), budući da ustaše iz taktičkih razloga do tog vremena (još je bio na snazi pakt o nenapadanju između nacističke Njemačke i Sovjet-

skog Saveza) nisu počeli sustavno hapsiti i progoniti komuniste.

Jedna od prvih akcija odmah nakon proglašenja ustaške države (10. travnja 1941) bio je zahtjev za naplatu kontribucije. Postupak u vezi s utvrđivanjem i utjerivanjem kontribucije bio je gotovo uvijek isti. Nijemci i ustaše uhapsili bi najmućnije i najistaknutije Židove nekog mjesta i držali ih tako dugo kao taoce dok svi Židovi toga mjesta ne bi prikupili, u određenom roku, stanovitu svotu novca. Tako su Nijemci u Zagrebu uhapsili nekoliko javnih i kulturnih radnika Židova već 10. i 11.

travnja 1941, a ustaše su zatim od 25. do 28. istog mjeseca uhapsili veću skupinu odvjetnika, odvjetničkih pripravnika i pojedine imućne Židove i sve ih internirali u logor u Kerestincu (1) osnovan 19. travnja 1941. - dakle i prije donošenja Zakonske odredbe o rasnoj pripadnosti i Zakonske odredbe o zaštiti arijevske krvi i časti hrvatskoga naroda (30. travnja 1941). Od travnja do lipnja 1941. hapšenja Židova bila su pojedinačna, a masovna hapšenja i deportacije u logore počinju potkraj lipnja i kulminiraju tijekom srpnja, kolovoza i rujna iste godine. Završno su eskalirala u kolovozu 1942, a

posljednje deportacije preostalih Židova - mnogi iz mješovitih brakova - dogodile su se u svibnju 1943.

U tom kronološkom slijedu organizirana progona Židova iznimka je hapšenje grupe mladića od 17 do 25 godina starosti u Zagrebu 29. i 30. svibnja 1941, većinom srednjoškolaca završnih razreda gimnazija, studenata i manjim dijelom zanatskih radnika. Bili su to uglavnom članovi raznih sekcija sportskog društva Makabi, koji je okupljao židovsku omladinu (2). Objavljujemo prvi puta imena svih 165 tada uhapšenih:

1. ABEND Andrija
2. ABRAHAM Robert
3. ADLER Egon
4. ADJUBEL Egon
5. ALEKSANDER Miljenko
6. ALTSTÄDTER Aleksa
7. ALTSTÄDTER Dragutin
8. ALTSTÄDTER Josip
9. ATIAS Ješua
10. BERENJI Pavao
11. BERGER Josip
12. BERGER Egon (Geze)
13. BERGER Egon (Elit)
14. BERGER Milivoj
15. BLANK Siegfried
16. BLIVAJS Josip
17. BLIVAJS Saša (napomena olovkom: vratio se kući)
18. BOROŠ Ignac
19. BOROŠ Zoltan
20. BRAUN Ivo
21. DEUTSCH Boris
22. DIAMANT Herman
23. EISENSTÄDTER Rudolf
24. ERNSTEIN Leo
25. FENIĆ-FLEISCHHACKER Zdenko
26. FERBER Aleksa

27. FISCHER Zdenko
28. FLESCH Fedor
29. FODOR Ante
30. FODOR Ivan
31. FRIEDMANN Oskar
32. FRÖHLICH Mladen
33. FUCHS Zvonko
34. FÜRST Željko
35. GESELIN Leo
36. GOLDMAN Ervin
37. GOTTLIEB Daniel
38. GUTTMAN Ervin
39. GUTTMAN Ivo
40. GYÖRI Aleksandar
41. HEINRICH Franjo
42. HERZOG Branko
43. HERZOG Ivan
44. HERMANN Hans
45. HERRNHÄUSER Ivo
46. HERŠKOVIĆ Ljudevit
47. HIRSCH Hinko
48. HIRSCH Julio
49. HIRSCHIL Andrija
50. HIRSCHIL Jakob
51. HIRSCHIL Pavao
52. HOCHBERGER Sam
53. HOCHMANN Egon

54. JELENIK Milan
55. JETTRE David
56. JUN Benko
57. JUN Marcel
58. KABILJO Bedrich
59. KABILJO Milan
60. KATZ Rudolf
61. KALDERON Jakob
62. KALDERON Salamon
63. KASORLA Avram
64. KAUFER Drago
65. KAVIĆ-KARDOŠ Vojko
66. KERPNER Branko
67. KLEIN Aleksandar
68. KLEIN Ivo
69. KLEIN Đuro
70. KLUGMAN Salamon
71. KOHN Geza
72. KOLER Ivan
73. KÖNIG Vatroslav
74. KONRAD Fedor
75. KORENIĆ Branko
76. KOVAČ Nikola
77. KRAUS Dragutin
78. KRAUS Mario
79. KRAUTH Nikola
80. KREMER Slavko

81. KREŠIĆ Mladen
82. KRON David
83. KRON Hugo
84. LASLO Ervin
85. LEIMDÖRFER Franjo
86. LEITNER Zlatko
87. LEVI Karlo
88. LEVINGER Milan
89. LIVADIĆ Vlado
90. LÖWENTHAL Aleksandar
91. MAJER Eduard
92. MANDIĆ-MANDIL Boris
93. MANDLOVIĆ Vlado
94. MANDLOVIĆ Zvonko
95. MARKOVIĆ Hinko
96. MAUTNER Dragan
97. MAYERHOFFER Pavao
98. MEVORAH Abram
99. MONTILJO Mišo
100. NEMČIĆ Miroslav
101. NEUBERGER Dragutin
102. NEUMANN Đuro
103. NEUMANN Ervin
104. NEUMANN Hermann
105. PAPAÍ Ladislav
106. PARDO Moric
107. PARDU Reginald